

Estudi de la formació permanent de la població adulta del municipi de Terrassa

2a Fase Anàlisi qualitativa Consideracions i propostes

**Informe encarregat per l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona
i elaborat per Josep Vidal Vilellas, consultor de plans de formació,
per a l'ajuntament de Terrassa**

Terrassa abril 2010

**Diputació
Barcelona** | Àrea d'Educació

Ajuntament **de Terrassa**

Sumari

PRESENTACIÓ	3
--------------------------	---

I. L'ENTORN SOCIOECONÒMIC

1. Perfil de la població adulta (>15 anys)	4
2. Població adulta i mercat laboral	6

II. ANÀLISI DE L'OFERTA FORMATIVA.

1. Coneixements de base	7
2. Habilitats comunicatives	10
3. Formació pel món laboral	13
4. Ciutadania activa	15
5. Cultura i art	17

III. CONSIDERACIONS FINALS: 30 PROPOSTES D'ACTUACIÓ

Com a recomanació final: 30 propostes d'actuació	19
--	----

ANNEX

- Pautes per a l'elaboració d'un Pla Local d'Educació permanent (PLEP)

Presentació

El mes d'agost de 2010 la Diputació de Barcelona, va encarregar un estudi sobre les necessitats formatives de joves i adults i el mapa de l'actual oferta de formació permanent al municipi de Terrassa per avançar cap a l'elaboració d'un Pla Local d'Educació Permanent (PLEP).

El PLEP ha d'esdevenir un observatori de l'evolució de les necessitats i demandes formatives que fomenti la coordinació entre tots els serveis municipals i entre aquests serveis, els agents socials i les entitats associatives per tal de garantir la resposta més adient .

L'estudi presenta quatre blocs distribuïts en dues fases de treball:

1a fase

1. Perfil de la població adulta
2. Aproximació a l'oferta formativa
3. Demanda explícita: Enquesta a la població

2a Fase

4. Consideracions i propostes.

El document que teniu a mans recull la segona fase de l'estudi i complementa la radiografia descrita en la primera fase amb una anàlisi d'aquelles dades i un seguit de consideracions i propostes d'actuació

Per tal d'analitzar l'oferta formativa la Diputació de Barcelona estructura la formació permanent en cinc àmbits: coneixements de base, habilitats comunicatives, formació pel món laboral, ciutadania activa i cultura i art.

El treball presenta una anàlisi dels cinc àmbits, però es centra més en els de coneixements de base, habilitats comunicatives i cultura i art, ja que des de Foment de Terrassa es realitza un exhaustiu estudi de la formació pel món laboral i que l'àmbit de ciutadania activa presenta un ventall d'activitats molt ampli i diversificat.

Esperem que aquesta diagnosi i les seves conclusions siguin una eina que permeti avançar cap a un PLEP del municipi de Terrassa.

I. L'ENTORN SOCIOECONÒMIC

1. Perfil de la població adulta (>15 anys)

1.1. Edat

- La població adulta de Terrassa el 2008 era de 176.744 habitants
- Per franges d'edat podem fer la distribució següent
 - 15 – 24 anys 22.266 habitants
 - 25 – 44 anys 76.626 habitants
 - 45 – 59 anys 37.307 habitants
 - > 60 anys 40.575 habitants
- Tot i l'augment de la població (19,61%) des del darrer padró de 2001 de destacar la disminució de la població jove 15 a 24 anys **(-3,3%)**. D'altra banda podem observar l'augment global de la franja de 25 a 59 anys (27%).

1.2. Població d'origen immigrant

- Amb una població adulta (>16 anys) de 174.815 habitants, els 24.918 immigrants representen el 14%
- Actualment la població d'origen magrebí (9.706 ha,) és una mica més nombrosa que la d'Amèrica central i del Sud (9.011), però, tendeix a estabilitzar-se
- La majoria de població immigrant presenta dificultats de comprensió de la llengua catalana i tots d'ells (exclosos els procedents d'Amèrica central i del sud) també de llengua castellana.
- Pel que fa a la qualificació professional trobem dos col·lectius: un amb més preparació, la majoria d'europaus i part dels procedents d'Amèrica del Sud i un altre col·lectiu, majoritàriament africans menys qualificats.
- Un nombre significatiu, inclosos els que tenen un bon nivell de qualificació, presenten no tant sols necessitats de formació en habilitats comunicatives i coneixements de base (o convalidació d'estudis), sinó també d'habilitats socials que els permeti una millor convivència i l'augment de la seva xarxa social. Cal fomentar per tant la seva participació en activitats de ciutadania activa.

1.3. Nivell d'instrucció: proposta de població diana i opcions oferta¹

Població adulta per nivell d'estudis	Proposta població Diana 15 – 45 anys	Proposta d'oferta Formativa
Sense acreditar estudis 27.800	4.600	Certificat Estudis Primaris CFI Accés CFGM
Amb certificat sense F. Bàsica 42.600	15.500	GES Accés CFGM Accés CFGS
Titulació Bàsica (ESO, GE, altres) 50.000	Estimació 25 - 44 anys amb F. bàsica sense ESO 32.000	Accés CFGM Accés CFGS
For. Professional FP1, FP2, Cicles 18.850	No és considera una població diana (15.000)	Si escau promoció de Cicle , F. ocupacional o F. contínua
Batxillerat 17.000	No és considera una població diana (7.000)	Si escau, Form. ocupacional o Form. contínua
Estudis Universitaris 19.700	No és considera una població diana	

- Més de **59.000** adults menors de 45 anys o no tenen titulació o tenen titulació (inclòs el batxillerat) no professionalitzadora.. És cert que una part d'aquesta població pot tenir formació ocupacional i/o contínua o experiència laboral.

- La població diana és una estimació sobre la demanda potencial. Potser caldria considerar com a demanda real el 30%

Cal estar atents a l'evolució demogràfica de la població (franges d'edat, nivells d'instrucció i origen de la població) per tal de detectar les necessitats de formació, establir objectius assumibles en els propers 4 anys i planificar l'oferta formativa en relació amb la resta d'àmbits de la formació permanent

¹ Xifres arrodonides a partir de l'estimació de nivells d'instrucció presentada a la 1a fase de l'estudi

2. Població adulta i mercat de treball

2.1. Atur registrat

- La taxa d'atur registrat el 3r. trimestre de 2010 era del 17,56% que afectava a 19.750 persones (10.384 homes i 9.366 dones)
- Atur juvenil registrar: 1.741 joves (8,82% de l'atur total) Cal pensar que l'atur juvenil real (joves que ni estudien ni treballen) és més alt ja que molts d'ells no estan registrats.
- Sobta que la franja amb formació bàsica generi més atur que les franges sense estudis. Cal tenir en compte però, que és la franja que aglutina més població adulta i que no té formació professionalitzadora.
- Si bé el servei sectors és el que genera més atur, també és el que presenta més volum d'ocupació

2.1. Breu anàlisi de la contractació

- Sectors / Activitats emergents
 - Activitats jurídiques i comptabilitat
 - Serveis socials
 - Educació
 - Activitats sanitàries
 - Medicació financera
- Sectors / Activitats decreixents
 - Activitats especialitzades de construcció
 - Construcció d'immobles
 - Construcció obres enginyeria civil
 - Activitats esportives i d'oci
 - Activitats de lloguer
- Contractació per grups d'edat
 - 16 a 24 anys 24,4%
 - 25 a 44 anys 58,4%
 - 45 a 65 anys 17,2%
- La formació inicial (reglada o ocupacional) i la formació contínua són una eina clau, no sempre suficient, per l'ocupació, en especial del col·lectiu SOA (sense ocupació anterior) que no presenta experiència laboral.
- En qualsevol cas la formació en coneixements de base, en habilitats comunicatives i en habilitats socials seran una eina d'accés a la qualificació professionals i per la inserció laboral.

Cal estar atents a l'evolució del mercat laboral per detectar sectors emergents i les necessitats de formació que generen tant pel món laboral com de coneixements de base i habilitats comunicatives

II. ANÀLISI DE L'OFERTA FORMATIVA

1. Coneixements de base

1.1. Dels equipaments

- L'oferta més significativa es realitza en els quatre centres de formació d'adults amb titularitat de la Generalitat i al centre municipal La Llar.
- Cal considerar també l'oferta de preparació de proves d'accés a CFGS d'arts plàstiques i disseny realitzada per l'Escola Municipal d'Art així com altres ofertes puntuals des de centres concertats: curs pont ...
- Els CFA Anna Murià, Ramon Llull i Salvador Espriu presenten uns equipaments força adients per l'oferta actual. Caldria estudiar les seves possibilitats en cas de necessitar ampliar l'oferta formativa.
- El CFA Ègara, presenta barreres arquitectòniques i una distribució en dos espais que no es fruit d'apropar l'oferta a un barri o col·lectiu determinat sinó a una problemàtica d'infraestructura
- L'Escola Municipal La Llar també presenta barreres arquitectòniques i altres dificultats d'adaptació a l'oferta actual.
- Aquest centre, a més, té una oferta significativa d'ensenyaments "no reglats" derivada de la seva evolució històrica. Sense perdre la seva tradició i experiència potser caldria revisar el seu projecte pedagògic, derivant els ensenyaments no reglats a tallers prelaborals i d'habilitats socials, incrementant l'oferta de formació de base (GES) i d'habilitats comunicatives amb el reforç d'una aula d'autoafirmació i la col·laboració amb l'IOC
- La presència de població immigrant és significativa, especialment als cursos de formació instrumental i llengua, a tots els centres exceptuant el CFA Anna Murià.
- La majoria de centres reben alumnes d'altres zones de la ciutat i àdhuc de poblacions veïnes, en especial el CFA Salvador Espriu per la seva situació a la sortida de l'autopista,

1.2. De la formació instrumental

- Majoritàriament dóna resposta a demandes de la població immigrant i gent gran.
- Exceptuant el CFA Ègara a la resta de centres no trobem llistes d'espera significatives.
- Tot i que no es detecta una demanda explícita, el fet que Terrassa tingui una població adulta menor de 45 anys de més de 4.000 persones sense acreditar formació instrumental, aconsella potenciar aquesta oferta i incentivar la demanda
- La població conscient de la seves mancances de formació genera més una demanda de llengua castellana i/o catalana que no pas l'obtenció del certificat de formació instrumental.
- Es cert que en alguns casos millorar aquestes mancances pot derivar-se directament a la preparació per a les proves d'accés a CFGM

Com a resposta a aquesta mancança d'un nombre significatiu de la població cal buscar l'equilibri entre l'oferta de llengua, formació instrumental i preparació per a proves d'accés a CFGM, definir objectius i incentivar la demanda.

1.3. Del Graduat en Educació Secundària (GES) i de la preparació de proves d'accés a CFGM

- Són dues ofertes distintes (una permet assolir la titulació de GES i l'altre tant sols accedir a la formació professional) però, cal buscar l'equilibri en la seva programació fruit del disseny de d'un itinerari formatiu més idoni a la demanda concreta en cada cas.
- Només dos centres ofereixen un total de 9 grups de GES (entre 1r i 2n nivell). Tan sols 2 grups són de matí. És cert, però, que hi ha una oferta de suport al GES a distància en col·laboració amb l'IOC.
- Potser caldria ampliar a la resta de centres l'oferta de GES amb el suport, si escau, de l'automació en col·laboració amb l'IOC
- L'oferta de preparació per les proves d'accés a CFGM, és una mica justa. Potser caldria ampliar el nombre de places i en concret garantir-la al CFA Anna Murià que actualment no en té. L'augment d'aquesta oferta és més necessària si considerem la revisió a la baixa de l'oferta d'accés a CFGM.

1.4 De la preparació a la prova d'accés a CFGS

- L'oferta de preparació per les proves d'accés a CFGS representa el 41,7% del total de places presencials. Els 14 grups són el 30,5% del total de grups.
- Aquesta matrícula, amb forta llista d'espera, no sempre respon al nivell inicial dels alumnes ni l'oferta als Instituts pot acollir la demanda generada.

Cal una anàlisi de l'alta demanda d'aquest cursos, valorar les expectatives dels alumnes i les possibilitats reals de continuïtat dins un itinerari formatiu i professional. Potser tot i la demanda caldrà reduir l'oferta i derivar-la cap a altres programes

1.5 De la preparació d'accés a la Universitat

- Realitzada en un centre de la Generalitat i un de municipal sembla força equilibra ja que no genera llistes d'espera significatives.
- Podríem considerar la possibilitat d'ampliar un parell de grups més i oferir-los en un altre centre per una millor distribució territorial o potser en els mateixos centres actuals per una qüestió de rendibilitat de recursos.

1.6. De la demanda explícita

- Un 13% de la població enquestada manifesta el seu interès per la formació en coneixements de base
 - Podem distribuir el total de la població que manifesta el seu interès pel coneixements de base en les següents demandes
 - GES 9,1% (Demanda potencial 1.600)
 - Proves accés CFGM 25,5% (Demanda potencial 4.450)
 - Proves accés CFGS 30,9% (Demanda potencial 5.400)
 - Proves accés Universitat* ... 34,5% (Demanda potencial a 6.000)
- (*) Inclou demanda cursos per preparar la selectivitat.

2. Habilitats comunicatives

2.1. Llengua catalana

- Trobem un ampli ventall de cursos i programes que tenen com a finalitat o eix central del seu contingut el coneixement de la llengua catalana.
- El nivell i/o objectius d'aquests cursos és molt divers així com també es diversa la seva durada.
- L'oferta més significativa, però, també més formal o "acadèmica" es realitza des del Consorci per la Normalització Lingüística CPNL (amb més de 2.800 places anuals).
- Des dels 5 centres de formació d'adults s'ofereixen unes 300 places de cursos de català principalment d'acollida i nivells bàsics, Cal destacar l'oferta de l'E M La Llar (116 places).
- Hi ha una oferta significativa des de la iniciativa social de la que cal destacar la realitzada des de Càritas que ha pres l'opció de treballar exclusivament en llengua catalana i que mitjançant diversos programes ofereixen més de 350 places anuals de català: Tot i que Creu Roja treballa principalment la llengua castellana també ofereix 40 places de català dins alguns dels seus programes.
- La presència més significativa de població immigrant la trobem als CFA La Llar i Ègara i en menor grau a Ramon Llull i Salvador Espriu. També és significativa la presència d'immigrants en els cursos bàsics del CPNL i evidentment en l'oferta de Càritas
- Segons dades de l'enquesta a la població, la franja de 45 a 59 anys presenta els índex més baixos dificultats en tots els àmbits de la llengua catalana excepte en expressió escrita. Possiblement és una franja on no queda immigració dels anys 60, no és on es concentra la immigració més recent (menor de 45 anys) i la immigració que té ja està més arrelada
- Si ens centrem en la població adulta menor de 45 anys trobem que presenten dificultats de:
 - Comprensió oral: Més de 5.500 persones
 - Expressió oral: Més de 11.000 persones
 - Comprensió lectora: Més de 12.000 persones
 - Expressió escrita: Més de 15.000 persones (mes de 3.000 entre 16 i 24 anys)

D'acord amb els diferents agents que hi intervenen caldria ordenar l'oferta: definir objectius pel domini bàsic de la llengua, revisar i/o elaborar els programes (cursos) d'actuació i decidir la seva distribució entre les entitats i equipaments implicats, sense perjudici de l'actuació en altres nivell.

2.2. Llengua castellana

- El fet que el col·lectiu d'Amèrica del Sud sigui el 2n grup en nombre de la població immigrant, l'escolarització en castellà de la gent de més de 55 anys i l'ús social d'aquesta llengua fa que les mancances de coneixement del castellà siguin molt més baixes que les observades en el coneixement del català.
- Segons l'enquesta a la població, podríem destacar les més de 3.000 persones de 25 a 44 anys amb dificultats de comprensió i expressió oral.
- L'oferta més significativa des dels CFA la trobem a La Llar i Ègara amb 69 i 60 places respectivament. També hi ha una oferta testimonial als centres Ramon Llull i Salvador Espriu. No presenta oferta Anna Murià
- Des de la iniciativa social cal destacar les més de 500 places dins diversos programes realitzats per creu Roja

2.3. Altres idiomes

- Tres CFA, Anna Murià, Ègara i Ramon Llull realitzen una oferta d'anglès inicial i funcional amb un total de més de 200 places.
- L'Escola oficial d'idiomes de Terrassa realitza una oferta significativa, però, insuficient en diversos idiomes
- No es detecta una oferta significativa des de la iniciativa social, però, si que trobem oferta des de centres privats amb uns preus que poden ser excloents per a determinats col·lectius.
- S'observa una mancança de domini d'altres idiomes en la població adulta, especialment preocupant, encara que no majoritària, en la població jove
- L'enquesta a la població detecta que del total de la mostra que manifesta interès per realitzar formació en l'àmbit d'habilitats comunicatives (63% de les persones enquestades) un 50% voldrien realitzar algun nivell d'anglès. (Unes 50.000 persones si extrapolem a tota la població adulta). Cal ser prudents, però, i considerar que una cosa es la manifestació davant una enquesta directa i l'altra el grau real de participació en programes formatius.

Seria convenient determinar una població diana, definir objectius de formació en idiomes, elaborar programes i distribuir l'oferta comptant amb la xarxa pública, d'iniciativa social i privada.

2.4. Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC's)

- Es detecta un analfabetisme tecnològic significatiu àdhuc en la població jove, majoritàriament experta en navegació Internet i xarxes socials, però amb un coneixement poc aprofundit en altre programari.
- Dos centres de formació d'adults presenten una oferta prou significativa: E M La Llar (96 places) i Anna Murià (88 places). També realitzen cursos d'informàtica Ramon Llull i Salvador Espriu (48 i 18 places respectivament).
- No es detecta una oferta significativa des de la iniciativa social tot i que hi ha una oferta privada considerable (11 centres) si bé el seu cost `pot ser excloent per a determinats col·lectius.
- Podem considerar un complement a la formació en TIC's, tot i no contemplar-la com habilitat comunicativa, l'oferta realitzada des de l'àmbit de la formació pel món laboral.
- El 63% de la mostra de població enquestada manifesta un interès per un o diversos programes de formació de l'àmbit d'habilitats comunicatives, d'aquests manifesten el seu interès per les TIC's:
 - Informàtica bàsica 41% (Demanda potencial 45.000)
 - Informàtica avançada 44% (Demanda potencial 48.400)
 - Altres programes 15% (Demanda potencial 16.500)

Caldria determinar una població diana per elaborar un programa de lluita contra l'analfabetisme tecnològic: Definir objectius assumibles pels propers 4 anys dissenyar accions i distribuir l'oferta comptant amb la xarxa pública, d'iniciativa social i privada.

3. Formació pel món laboral

- Potenciar la visió integradora dels 3 sistemes de la formació pel món laboral.
 - Formació reglada
 - Formació ocupacional
 - Formació contínua
- Cal destacar tant l'oferta que fa Foment de Terrassa SA com el seu seguiment i anàlisi del mercat de treball que ens permet detectar noves necessitats de formació.
- Podem parlar més que d'una formació professional, d'una formació professionalitzadora que inclou competències de formació pel món laboral però també de coneixements de base i d'habilitats comunicatives i socials.

3.1. Els programes de qualificació professional inicial (PQPI).

- Cal considerar-la com una formació a cavall entre els àmbits dels coneixements de base i de la formació pel món laboral.
- Junt amb la preparació per a CFGM i la formació ocupacional dóna resposta als joves que no acrediten la titulació de secundària obligatòria. Hauria de ser una de les opcions prioritàries
- Actualment existeixen 12 PQPI més 2 PQPI adaptats que garanteixen un total de 237 places vinculades a diferents Cicles formatius i sectors professionals
- Aquestes 237 places poden donar resposta al 42% de la demanda estimada de joves que no acrediten al final d'ESO
- Caldria redefinir i, si escau, ampliar l'oferta de PQPI municipals i la seva ubicació actual en funció dels projectes pedagògics de l'EM La Llar i de l'EM d'Art

3.2. Els cicles formatius de grau mig i de grau superior

- Tot i no ser una oferta directament considerada dins la formació permanent cal tenir-la en compte en el marc d'una visió del sistema integrat i per la seva relació amb la continuïtat dels PQPI i amb les proves d'accés.
- Els centres públics i concertats realitzen un total de 24 CFGM i 28 CFGS que s'inscriuen en un total de 13 famílies professionals.
- Extrapolant l'enquesta a la població obtenim una demanda potencial de 5.700 persones per a CFGM i 7.600 per a CFGS. Un cop més cal ser prudents entre resposta directa a l'enquesta i demanda real.

3.3. L'oferta de Foment de Terrassa SA i la xarxa de centres col·laboradors del SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya)

- Foment presenta una visió professionalitzadora de la formació per l'ocupació que els porta a plantejar, en la mesura del possible, la seva oferta dins el marc del sistema integrat de formació professional.
- Foment entén la formació professionalitzadora com a formació permanent on més que una especialitat, segur que necessària, cal potenciar les competències claus i l'aprendre a aprendre.
- Entre altres programes i accions de formació cal destacar com a eixos de treball:
 - Formació professional per a l'ocupació
 - Formació en competències clau i professionalitzadora
 - Formació – Contractació. Projecte/programes per l'aprenentatge d'un ofici en un entorn productiu d'utilitat pública o d'interès social
 - Escola d'hostaleria Torre Mossèn Homs.
- Aquests programes han desenvolupat més de 120 accions, 21.850 hores de formació i 1.800 participants.
- A més de l'oferta realitzada des de Foment de Terrassa, el municipi compta amb una xarxa de 60 centres col·laboradors del SOC que realitzen aproximadament 178 cursos amb una estimació de més de 2.650 places.

4. Ciutadania activa

4.1. L'oferta municipal

- Des de l'ajuntament es porta a terme una oferta pròpia molt significativa i diversificada. També es dona suport a les activitats que realitza un ampli ventall d'associacions i entitats.
- Aquesta oferta està realitzada principalment per les àrees i serveis de:
 - Àrea d'Acció Social i Drets Civils
 - Joventut
 - Participació ciutadana
 - Polítiques de Gènere
 - Servei d'Universitats
 - Servei de Cultura
- Pel seu interès qualitatiu i/o quantitatiu podríem destacar els següents programes o actuacions
 - Àrea d'Acció Social i Drets Civils
 - Desenvolupa una oferta pròpia en els centres municipals (Centres cívics, casals de gent gran, altres equipaments i espais oberts) que també acullen l'oferta d'altres entitats a les que es dóna suport.
 - La tipologia d'aquesta oferta és molt diversa i acull més de 200 activitats anuals amb més de 5.000 usuaris (Cal tenir en compte, però, que una persona pot assistir a més d'una activitat).
 - Joventut
 - Servei d'informació Juvenil
 - Districte jove
 - Espai Bit
 - Festival Baumann
 - Espai de música jove
 - Programa Jove
 - Participació ciutadana
 - L'activitat principal que realitzen és el foment de l'associacionisme i el suport a entitats
 - Polítiques de Gènere
 - Xerrades i cursos sobre la violència masclista
 - Cursos i seminaris per a professionals que treballen en temes de maltractaments en diferents àmbits de la ciutat
 - Jornades de divulgació a tota la ciutadania.
 - Tallers i xerrades sobre la prevenció de la violència en centres educatius dirigits a joves i professorat.
 - Orientació sobre formació, recursos socials i per a la conciliació personal, familiar i laboral

- Servei d'Universitats
 - Universitat de la gent gran
- Servei de Cultura
 - Programes de difusió i promoció de la lectura i escriptura
 - Suport a les entitats i millora de la capacitat de gestió
 - Col·laboració en els diversos actes del calendari de festes
 - Col·laboració amb turisme: fira modernista entre altres
 - El servei de cultura realitza a més tot un ventall d'activitats que trobarem a l'àmbit de cultura i art
- La participació en les activitats per la ciutadania activa, en alguns casos poden quantificar-se, però en altres o no es tenen dades o es difícil fer-ho. En tot cas s'estima una participació mitja significativa i un grau de satisfacció força alt

4.2. L'oferta de la iniciativa social

- Trobem una xarxa de més de 800 entitats i associacions de diversos àmbits que realitzen una oferta molt variada. Unes 550 entitats actuen a nivell de ciutat, la resta actuen principalment al seu districte.
- Hi ha un nombre significatiu d'entitats que tenen com objectius principal la defensa de les reivindicacions dels seus associats tot i que poden realitzar puntualment accions formatives.
- Part de l'oferta formativa de les entitats és oberta a persones no sòcies.
- Algunes entitats tenen una oferta intermitent o puntual.
- Per la seva tradició i activitat significativa podem destacar l'entitat Omnium Cultural – Aula Gran de Terrassa.

4.3. Algunes dades de la demanda explícita: enquesta a la població

- Activitats culturals 15,6%
- Activitats esportives 24,0%
- Bricolatge 3,2%
- Costura, confecció 3,2%
- Cuina i rebosteria 5,8%
- Manteniment del cos 13,0%
- Medi Natural 8,4%
- Altres 7.1%

Podem considerar una forta oferta pública d'activitats per la ciutadania activa reforçada per l'actuació de les entitats d'iniciativa social. La seva tipologia abraça un ventall molt ampli si bé no hem detectat, al marge d'algunes activitats puntuals, temàtiques com "educació i hàbits per la salut" o temes de relacionats amb medi ambient: "estalvi energètic, nova cultura de l'aigua"

5. Cultura i art

5.1. L'oferta municipal

- L'oferta pública d'activitats en aquest àmbit la trobem centrada principalment en el Servei de Cultura, Escola municipal d'Art, Escola municipal La Llar i Escola municipal de música Conservatori professional. També cal tenir en compta l'oferta que en el marc d'aquest àmbit es pot realitzar des dels equipaments gestionats per l'Àrea d'Acció social i Drets civils, així com algunes activitats des d'altres àrees i serveis.
- Alguns dels programes més significatius a destacar del servei de cultura poden ser:
 - Promoció de l'art (Programació de companyies externes i locals)
 - Cultura a prop: activitats descentralitzades de teatre, música, arts visuals, etc.
 - Sons del temps: Iniciació als sons clàssics a partir del patrimoni històric
 - Activitats als museus
 - Formació per artistes visual. (Projecte ocupacional amb el FSE)
 - Cursos intensius amb el conservatori
- Escola municipal de música. Conservatori professional
 - Actualment el centre acull uns 150 alumnes adults: 60 en els ensenyaments bàsics i la resta a grau mig, ensenyament avançat, tallers i monogràfics
 - Tot i compartir la visió que potenciar la sensibilització i cultura musical de la població va més enllà de la formació acadèmica, consideren que paper principal de l'escola de música és la formació musical.
 - L'objectiu de potenciar la cultura musical de la població és una tasca de diverses entitats, equipaments i serveis en el que l'escola de música pot col·laborar sense renunciar als seus objectius. En aquest sentit l'Escola Municipal de Música ja col·labora i estableix convenies amb diversos serveis i entitats com l'UPC
 - Caldria potenciar sinèrgies i ampliar la col·laboració actual amb altres entitats en el marc d'un programa d'educació i sensibilització musical a nivell de ciutat
- Escola municipal d'art
 - A més de la línia principal de treball: cicles formatius, l'escola realitza una oferta significativa de formació permanent en els àmbits de coneixements de base (preparació proves d'accés) formació pel món laboral (acull un PQPI) i en especial en l'àmbit de la cultura i l'art:
 - *Cursos monogràfics de disseny.*
 - Tallers d'art
 - Tallers de petit format
 - Tallers de creació artística
 - Exposicions, conferències, altres activitats culturals
 - Potser caldria revisar l'oferta dins aquest àmbit i, sense perdre qualitat, aconseguir l'accés d'un públic més genèric.

- Escola municipal La llar
 - La distribució de la matrícula és de 452 dones i 43 homes prioritàriament més grans de 25 anys. La presència d'immigrants tot i existir és poc significativa
 - Es preveu dissenyar nous cursos i noves dinàmiques per incrementar la presència de joves
 - Cal considerar quina és l'oferta més adient d'ensenyaments artístics i artesans en el marc del nou projecte pedagògic que ja proposàvem anteriorment

5.2. L'oferta de la iniciativa social

- Tal com dèiem a l'apartat 4.2 al parlar de la formació per la ciutadania activa és difícil seleccionar d'una xarxa de més de 800 entitats aquelles que tenen una oferta de formació en l'àmbit de les activitats artístiques i seria molt exhaustiu fer una relació de tota l'oferta.
- En aquest apartat, sense desmereixia la tasca de la resta d'entitats voldríem destacar com a mostra de l'oferta del teixit associatiu i per la seva tradició la feina que fa Amics de les Arts. També val la pena esmentar la tasca de l'Ateneu Terrassenc que s'instal·la al recent centre cívic creat al Vapor Gran en el barri del centre.

5.3. Algunes dades de la demanda explícita: enquesta a la població

- El 19,5% de la població enquesta formulen una demanda d'activitats artístiques

III. CONSIDERACIONS FINALS: 30 PROPOSTES D'ACTUACIÓ

De l'entorn socioeconòmic: Observatori de les necessitats de formació

1. Fer un seguiment de l'evolució demogràfica de la població: franges d'edat, població immigrant, nivells d'instrucció i coneixement de llengua catalana i castellana, índex d'atur i tipologia per tal de poder detectar necessitats i demandes de formació.
2. Determinar l'existència de col·lectius amb necessitats específiques de formació
3. Analitzar, mitjançant la coordinació dels agents socials implicats els canvis del mercat de treball, sectors que es mantenen actius sectors emergents per tal de determinar les noves demandes de formació permanent: ocupacional i contínua, però, també d'habilitats comunicatives i de coneixements de base.

De la formació en coneixements de base.

4. Determinar poblacions diana potencials, establir objectius assumibles en 4 anys i planificar l'oferta formativa.
5. Reforçar l'oferta i incentivar la demanda de formació instrumental, , per l'assoliment del certificat de formació instrumental CFI (una eina per garantir un nivell que permeti seguir altres formacions en coneixements de base i/o habilitats comunicatives, però també una eina per a l'autoestima).
6. Garantir l'oferta de GES i de preparació de proves d'accés a CFGM a tots els centres i assegurar a nivell de ciutat la seva distribució en horari de matí i tarda. El nombre de grups es determinarà segons els objectius establerts (punt 4).
7. Ajustar l'oferta de preparació per a l'accés a CFGS al perfil real de l'alumnat, l'oferta de cicles formatius i la demanda del mercat laboral
8. Estudiar la possibilitat d'incrementar l'oferta de GES i preparació a proves d'accés a CFGM i CFGS potenciant l'educació a distància amb aules l'autoformació tutoritzades.
9. Revisar si cal l'ampliació de proves d'accés a la Universitat per a majors de 25 anys.

De les habilitats comunicatives.

10. Analitzar les necessitats i demandes de coneixements de Llengua catalana i castellana, determinar-ne la seva tipologia i fixar-se objectius assolibles en els propers 4 anys.
11. Proposar la distribució de l'oferta formativa en el marc dels equipaments i serveis públics tenint en compte l'oferta de la iniciativa social.
12. Potenciar l'oferta de TIC's com a habilitat comunicativa i base si escau de la formació pel món laboral. Programar l'oferta per assolir les acreditacions acTIC.
13. Elaborar un pla de millora del nivell de coneixements d'idiomes: determinar franges d'edat prioritàries, fixar objectius assolibles, reordenar l'oferta i si cal incrementar-la.
14. Valorar si cal incrementar l'oferta pública d'idiomes o bé establir convenis o beques que permetin accedir a l'oferta privada a cost econòmic.
15. Les aules d'autoformació que preveïem per reforçar la formació en coneixements de base, poden ser una eina estimable per l'aprenentatge d'habilitats comunicatives: Llengua, idiomes i TIC's

De la formació pel món laboral

16. Revisar les necessitats de formació en funció del perfil de la població i de l'evolució del mercat de treball. Detectar nous sectors estratègics i les demandes que generen.
17. Valorar la necessitat de revisar l'oferta de CFGM i CFGS. Tot i no ser una oferta de formació permanent i que la seva planificació correspon al Departament d'Ensenyament.
18. Mantenir i si es possible incrementar l'oferta de PQPI garantint la seva relació amb les demandes del mercat de treball i/o amb les possibilitats de continuació a CFGM.
19. Revisar i reordenar l'oferta municipal de PQPI
20. Potenciar sinèrgies entre els serveis i equipaments de formació pel món laboral i els que actuen en els altres àmbits de la formació permanent, en especial els de coneixements de base i habilitats comunicatives.

Formació per la ciutadania activa

21. Afavorir l'intercanvi d'informació sobre demandes detectades i oferta realitzada entre els equipaments i serveis que actuen en la formació per la ciutadania activa per tal de realitzar una planificació que eviti mancances o solapament d'oferta o de calendari.
22. Afavorir la participació ciutadana en la programació de les activitats per la ciutadania activa, vetllant, però, que no en quedi cap col·lectiu exclòs ni aquelles temàtiques que es considerin d'interès.
23. Mantenir l'oferta actual que es prou significativa i diversificada, analitzant però el nivell d'incidència i participació de la població.

Cultura i art

24. Dissenyar un pla que afavoreixi tant la producció com el consum cultural de la població adulta, fruit de la coordinació dels equipaments i entitats que actuen en aquest àmbit.
25. Fomentar les sinergies per tal que els diversos equipaments i serveis municipals s'impliquin en el disseny d'aquest pla i en siguin el seu motor.

De la coordinació i la planificació.

26. Aprofitar les actuals plataformes de treball, amb petits canvis de dinàmica i alguna incorporació si escau, per afavorir la coordinació d'equipaments i serveis evitant l'excés de reunions
27. Impulsar un servei d'orientació i disseny d'itineraris formatius
 - Garantir l'equilibri entre el paper formatiu del GES, els PQPI i les proves d'accés a CFGM i CFGS.
 - Facilitar itineraris integrats entre diferents àmbits
 - Derivar si escau, cap a una oferta cultural no acadèmica.
28. Potenciar la coordinació entre equipaments i serveis que actuen en el mateix àmbit de la formació permanent i àdhuc de diferents àmbits per tal de dissenyar itineraris o fins hi tot accions conjuntes adreçades a un mateix grup que incorporin continguts de més d'un àmbit .
29. Afavorir la coordinació dels equipaments públics i les entitats d'iniciativa social i, si escau, privades, per tal d'intercanviar informació i elaborar programacions coherents.
30. Avançar cap a l'elaboració d'un Pla Local d'Educació Permanent.

ANNEX. Pautes per a l'elaboració d'un Pla Local d'Educació permanent

I.- Algunes consideracions

- **Un Pla viu.** Entendre el PLEP com un procés que pot tenir el suport d'un document de base, obert i viu que permeti una anàlisi de necessitats i una programació contínua. No es tracta d'un document "estàtic" que ens diu avui el que hem de fer els propers 4 o 8 anys.
- **Unes eines associades.** Per aconseguir que el PLEP sigui un procés viu, cal incorpora-hi un **observatori de detecció de necessitats demandes**, amb la participació dels agents que es consideri oportú, a més es clar dels que participen en l'elaboració, execució i avaluació del propi pla. També ens cal un **servei d'atenció i orientació** dels usuaris per tal d'aconsellar els itineraris formatius més adients en cada cas.
- **Delimitar amb prudència.** Determinar els àmbits de la formació permanent en els qual es vol actuar i en quin grau de profunditat es vol actuar en cada cas. En un municipi gran com Terrassa possiblement no es pot fer tot ni tot a l'hora sense generar frustració i àdhuc algun tipus de conflicte innecessari. **Definir objectius i prioritats dels àmbits d'actuació**
- **Qui hi participa i com? Protocols.** Un cop determinats els àmbits en que volem actuar i el seu primer nivell de concreció caldrà determinar qui hi participa i com s'estructura la metodologia de treball. També serà necessari determinar que s'espera d'aquesta participació: nivell de compromís, grau de capacitat de decisions, etc. Per evitar malentesos, conflictes i/o frustracions posteriors, **Establir grups de treball, seguiment i avaluació**
- **Eixos estratègics: un model de treball?** Sovint els ciutadans tenen necessitats formatives i d'assoliment de competències en més d'un àmbit que demanen respostes coordinades. Una proposta de treball que ens permetria treballar amb prudència, establir qui hi participa , definir l'estructura organitzativa i fer una programació transversal "interàmbits" , seria definir 3 o 4 eixos o línies estratègiques.
- **Un document viu, però no etern: el calendari de treball per un document base.** Si bé hem dit que el PLEP més que un document és una metodologia o un procés de treball obert i continu, si que ens cal establir un calendari de treball per arribar a l'elaboració del document de base i una primera proposta d'oferta formativa.

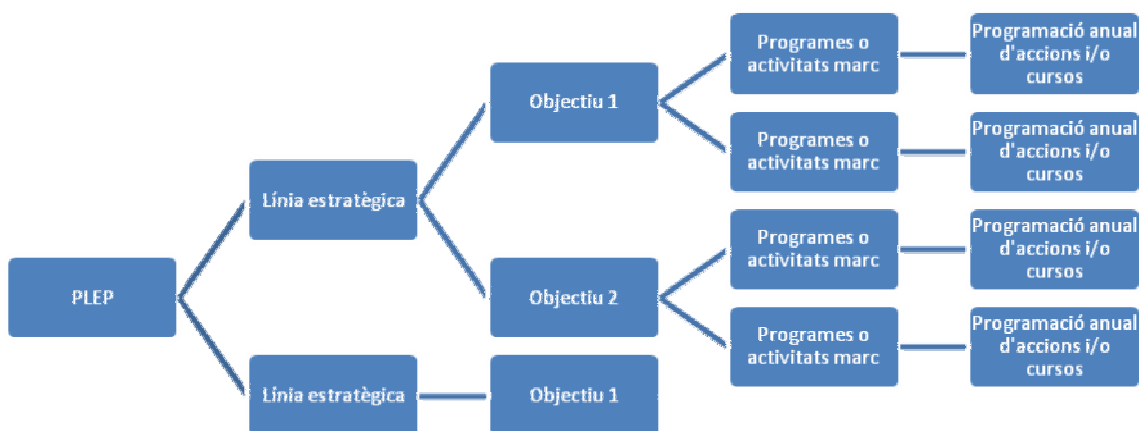
II.- Proposta de contingut del document de base del Pla Local d'Educació Permanent

Part fixa

- Definició objectius PLEP
- Definició estructura i organització grups de treball
- Definició línies estratègiques
- Aprovació/validació pel Ple municipal/Junta de Govern

Part variable (a actualitzar anualment o quan s'estableixi)

- Actualització diagnosi (Observatori necessitats formatives persones adultes)
- Definició objectius pel desenvolupament de les línies estratègiques
- Definició de programes i/o activitats marc
 - *Programes o cursos lineals*: Inclouen continguts d'un sol àmbit de la formació i sovint, no sempre, estant dissenyats i realitzats des d'un sol servei
 - *Itineraris formatius*: Programació que encadena, per a un mateix grup d'usuaris, diverses accions o cursos uns com a continuació dels altres,
 - *Accions integrades*: Realitzen simultàniament accions de formació diverses, sovint amb continguts de més d'un àmbit i planificades per més d'un servei.
- Programació anual d'accions i/o cursos
- Avaluació

III.- Proposta d'estructura – grups de treball

Grup impulsor (lideratge del PLEP):

Composició

- Regidor/a d'Educació (Representació política)
- Gerent del PAME
- Caps dels serveis pertinents del PAME
- Responsables, si escau, d'altres àrees amb participació significativa

Funcions

- Vetllar pel compliment del PLEP
- Proposar l'organització dels grups
- Promoure la definició de decisions de línies estratègiques
- Convocar els assistents a les reunions i establir ordre del dia
- Redacció actualitzacions PLEP

Grup motor:

Composició

- Representant/s grup impulsor
- Representants de les Àrees municipals implicades en el PLEP (Foment, Joventut, Cultura...)
- Direccions centres educatius o representació coordinada
- Altres a determinar

Funcions:

- Establir línies estratègiques i els objectius marc per assolir-les
- Vetllar per mantenir actualitzada la diagnosi de necessitats

Grups de treball sectorials:

Composició

- Representants grup impulsor
- Representats grup motor segons sector
- Experts de cada sector

Funcions:

En funció dels objectius per assolir les línies estratègiques

IV.- Proposta de pla de treball

1. Concretar i consolidar el grup impulsor
2. Definir els àmbits d'actuació i el nivell de concreció
3. Determinar els objectius generals del PLEP
4. Proposar el primer grup motor
5. Revisar la proposta de grup motor i consolidar-lo²
6. Consolidar els objectius del PLE
7. Dissenyar les línies estratègiques
8. Crear els grups (flexibles) de treball
9. Elaborar el document de base que inclogui la planificació del programa (per 4 anys?): línies estratègiques, objectius, actuacions.

Terrassa, abril 2011

Josep Vidal Vilellas

² Els participants del grup motor han de tenir suficient grau de representació i capacitat de decisió en el marc dels àmbits i/o línies estratègiques a treballar, però, cal evitar un nombre molt nombrós i poc àgil